UNIVERSUL

RECENSĂMÂNTUL POPULAŢIEI

Consiliul de miniştri a hotărît facerea unui recensământ general al populaţiei ţării.

După ultimul recensământ ce s'a făcut în 1930 România, în frontierele sale de-atunci, cu o suprafaţă de 295.049 kmp., a avut o populaţie totală de 18.057.028 locuitori. Repartiţia pe naţionalităţi nu s'a făcut însă în 1930 în condiţii care să stabilească precis origina etnică a locuitorilor, aşa că rezultatele ce s'au obţinut n'au corespuns realităţii, nici în ce priveşte stabilirea tuturor grupurilor minoritare, nici în ce priveşte numărul exact al membrilor lor. Aşa, de ex., toţi secuii au fost trecuţi în grupul minoritar etnic maghiar, cu toate că ei au fost în totdeauna consideraţi de unguri ca un grup etnic separat, de origină etnică incertă, — avară, hună, sau alt neam, — iar majoritatea evreilor din teritoriile Transilvaniei, Banatului, Bucovinei şi Basarabiei au fost trecuţi în alte grupări etnice. De aceea numărul maghiarilor din cauza ignorării elementului etnic secuesc, din punctul de vedere statistic, s'a ridicat atunci la 1.425.507 de persoane, iar numărul evreilor din teritoriul întreg al României a fost numai de 728.115.

Apoi în judeţele din sudestul Transilvaniei, ca şi în partea de nord a Bucovinei, numeroase elemente româneşti, cu nume secuizate, sau rutenizate, au fost trecute în rândurile secuilor şi ale rutenilor, fără să se ţină seama de origina lor etnică şi de confesiunea lor.

După zece ani de la facerea acelui recensământ, situaţia probabilă a populaţiunei României, înainte de pierderile teritoriale ce le-am suferit, a fost aceasta: populaţia totală, 20.050.378 locuitori, dintre cari 14.656.647 români; 1.506.605 maghiari şi secui; 782.283 germani; 1.088.430 ruteni şi ruşi; 734.901 evrei; 409.273 bulgari şi 872.239 alţii.

In urma pierderilor teritoriale — Basarabia, nordul Bucovinei, o parte din jud. Dorohoi, Transilvania de nord şi sud-est şi Dobrogea de sud — care reprezintă o suprafaţă totală de 99.790 kmp. şi o populaţie de 6.578.954 locuitori, — România, în actualele sale linii de frontiere, înregistrează din nefericire o scădere de aproape 6.800.000 locuitori faţă de cea constatată înainte de cesiunile teritoriale.

De aceea noul recensământ general al populaţiunii, hotărît de guvern, este impus de noua situaţie în care ne găsim şi de necesitatea cunoaşterei exacte a numărului elementelor aparţinând diverselor grupuri etnice.

De astă dată însă noul recensământ trebue să se facă în aşa condiţiuni, în cât stabilirea originei etnice a fiecărui locuitor să corespundă adevărului.

COLINDĂ

„Steaua sus răsare"...

Coborît-a, coborît
Lerui Doamne, flori de ger,
Porumbiel pe crengi de-argint,
Inger pe poteci de cer.

Lerui Doamne, ce-a aflat?
Ce-a fost râs — s'a 'ntunecat,
Ce-a fost floare — s'a uscat,
Ce-a fost drag — s'a spulberat...

Nimeni la ferestre nu-i,
Stele 'n neguri ochii lui.

Peste Someş, peste Criş,
Păcle fără luminiş,

Mâini de fraţi, întinse iar
Peste blestem de hotar.

...Ca pe Mielul sfânt din cer
— Lerui Doamne, Lerui Ler —
Sorţi pe noi au aruncat,
Trupul ni l-au sfâşiat.
Frunţile sub spini ne gem,
Fiere ne-au întins să bem
Şi pe umărul sdrobit
Crucea grea ne-au pironit.

Coborît-a, coborît
Porumbiel pe crengi de-argint,
Inger pe cărări de vânt...

In altarul luminat
Precista a lăcrimat,
Spinii împletesc cununi
Inimii în rugăciuni,
Şi 'ntre vis şi adevăr
—Lerui Doamne, flori de măr—
Pentru cei din depărtări
Ard în sfeşnic luminări.

Singuri în furtună stăm
Lerui Doamne, şi-aşteptăm
Să răsară
Peste ţară
Steaua Magilor din veac
Pentru neamul tău sărac.

TEOFIL BUGNARIU

Origina şi datinele Crăciunului la diferite popoare

Crăciunul este, incontestabil, una din cele mai mari şi mai vechi dintre sărbătorile pe cari le celebrează naţiunile creştine şi — putem adăoga — a rămas cea mai veselă sărbătoare.

Primii creştini luară obiceiul de a celebra naşterea lui Christos. Ei, însă, au atins curând un entuziasm prea material, celace determină pe papa Telesfor să reglementeze această sărbătoare, în anul 138, interzicând de a se mai practica anumite obiceiuri cari reaminteau saturnalele păgâne.

Curios e faptul că, în ce priveşte data divinei aniversări, acordul era departe de a fi unanim. Unele provincii ale imperiului roman o celebrau la 25 Decembrie, altele la 6 Ianuarie.

Astfel sărbătorirea Naşterii Mântuitorului nostru Iisus Christos, se celebra în Biserica creştină înainte de secolul IV-lea, pe baza unor tradiţiuni vechi, la 6 Ianuarie. In această zi, se serba împreună atât Naşterea cât şi Botezul Domnului sub numele de *Epifania* sau *Theofania*.

Ziua de 6 Ianuarie, era pentru cei vechi, ziua de naştere a lui *Dionysos*, când — după mitologia greacă — *izvoarele cele sfinte au ţâşnit vin tămâios în loc de apa cea obişnuită*. Deaceia unii creştini, ca *Gnosticii*, serbau vechile taine ale lui Dionysos la 6 Ianuarie în cinstea naşterii lui Iisus şi cum alcătuirile exterioare ale sărbătoarei creştine erau strâns legate de cele păgâne, de aici celebrarea zilei de 6 Ianuarie.

Prin secolul III, împăraţii Romei, introduseseră adoraţiunea *Duhului luminei dumnezeeşti, al adevărului şi al bunei credinţe*, pe zeul răsăriteam al Soarelui *Mithras*, a cărui lege se întinsese din Asia până în Occident şi o ridicară la rangul de religie a curţii şi a împărăţiei. Insă cum ziua de naştere a zeului *Mithra* se celebra la 25 Decembrie, şi cum pentru biserica, creştină, *Iisus* era Zeul Soarelui, *lumina cea adevărată, care luminează pe tot omul ce vine în lume*, a început ca această zi să fie serbată la 25 Decembrie în toată împărăţia romană, iar ziua de 6 Ianuarie a fost cu chipul acesta înlăturată treptat-treptat din biserica creştină.

In anul 354, papa *Liberiu* avu curajul să ordone ca ziua de 25 Decembrie să fie considerată ca ziua naşterii lui Iisus şi să fie introdusă oficial în Biserica romană.

Un fapt însă este cert, că Naşterea lui Iisus, ori că se celebra la 25 Decembrie ca la occidentali, ori la 6 Ianuarie ca la orientali, creştinii tot erau urmăriţi şi persecutaţi. Un istoric, *Nichifor Callixti*, povesteşte că în timp ce creştinii din Nicomedia se adunau — pe timpul persecuţiunii lui Diocleţian — în mare număr în Biserică, spre a serba ziua Naşterii Domnului, un tiran spre a-şi astâmpăra ura şi mânia asupra creştinilor, trimise oameni să înconjoare biserica şi să-i dea foc. Astfel pieriră toţi creştinii cari se adunaseră acolo.

In Biserica din Constantinopol s'a serbat prima dată Naşterea Domnului la 25 Decembrie 379. Nouă ani mai târziu, Sf. Ion Gură de aur introdusese Naşterea lui Iisus la această dată şi în Biserica din Antiohia, după cum se vede dintr'o cuvântare a lui, ţinută în Antiohia la 20 Decembrie 388, în ziua amintirei sf. Filigoniu, în care cuvântare vesteşte auditorilor săi că la 25 Decembrie se va serba în Antiohia prima dată Naşterea Domnului Iisus Christos.

Mai târziu, sa introdus sărbătorirea acestei zile şi în Biserica din Alexandria, după cum se vede dintr'o cuvântare a episcopului Paul dela Emisa, ţinută înaintea lui Chiril, episcopul Alexandriei. Din Egipt, avem cea mai veche dovadă despre o serbare de Crăciun şi această dovadă este un papyrus al unui cor bisericesc, în care se preamăreşte Iisus, cel născut în Vitleemul Iudeei. Acest papyrus datează din secolul IV-lea.

In anul 425 s'a introdus sărbătoarea Naşterii Domnului după datina Bisericii occidentale şi în Biserica din Ierusalim.

Timp de mai multe veacuri, Crăciunul a fost considerat ca cea mai mare zi de veselie din întreg anul. El constituia prilejul pentru duşmani de a se împăca, iar motivele de neînţelegeri cari ar fi mai existat între oameni erau uitate. Era ziua binelui şi a fericirii! în contrast cu cele de astăzi de desmăţ general: ură, lăcomie, duşmănie şi minciună.

In Evul mediu era obiceiul să se organizeze, atât în catedrale, cât şi în cele mai modeste biserici dela ţară „vii" reconstituiri a Naşterii lui Christos. Copilul divin, Sf. Fecioară, Sf. Iosif şi ciobanii cât şi diverse roluri mute, se încredinţau diferiţilor credincioşi. Apoi un bou şi un măgar, în carne şi oase completau figuraţia: aceasta era de altfel unica ocaziune când animalele erau admise în sanctuar.

In decursul veacului IX-lea, însă, limba latină era neînţeleasă pentru massa poporului, care vorbea cum o limbă distinctă, deşi în formaţie. Şi, puţin câte puţin, „păstorii" luară obiceiul de a-şi cânta părţile în limba vulgară, în timp ce „sfinţii" continuau să cânte tot pe latineşte.

In epoca Evului Mediu se juca în biserică un mister, adică o piesă biblică religioasă având ca subiect Naşterea Domnului. Reprezentaţiile acestea, date în ziua de Crăciun, cu păstrat o mare reputaţie până în veacul al XIV-lea. De atunci credincioşii s'au mulţumit numai cu cântece şi cântări religioase, cari se intonau în casă sau în stradă, în ajunul sărbătorilor. Obiceiul acesta s'a introdus şi a continuat şi la noi în România, până în ziua de azi, prin colinde, irozi, turca etc., şi cu mare regret observăm că toa-

(Continuare in pag. 14-a)

BULETIN ARHEOLOGIC ŞI NUMISMATIC

MONUMENTE MEDIEVALE ROMÂNEŞTI

Stema veche a Moldovei

de CONST. MOISIL

Şi pentru heraldica moldovenească izvoarele cele mai vechi sunt monetele, căci pe primele monete emise de Petru I Muşat (1378—1393) întâlnim reprezentată pentru întâia oară stema ţării.

Fig. 1

Modul cum se înfăţişează pe monete această stemă este următorul: un cap de bour cu stea între coarne, aşezat în faţă şi însoţit de o semilună (crai nou) şi de un soare. (Fig. 1). Ca şi stema Ţării Româneşti de pe monetele lui Vladislav Basarab, tot astfel şi stema Moldovei de pe monetele lui Petru I Muşat, este pusă liberă în câmpul piesei.

Reprezentarea stemei acestei ţări printr'un cap de bour este în strânsă legătură cu tradiţia descălecatului lui Dragoş Vodă din Maramureş. De altfel atât voevodatul Maramureşului, cât şi mai multe familii boiereşti vechi din acest voevodat, aveau ca stemă capul de bour

Pe cele mai vechi sigilii domneşti din Moldova, din a doua jumătate a veacului al XIV-lea, stema ţării este reprezentată tot ca pe monete, cu singura deosebire că este pusă într'un scut, conform cu regulile heraldice (Fig. 2).

Este foarte interesant de constatat, că această stemă s'a menţinut ca şi cea a Ţării Româneşti, în tot cursul veacurilor până astăzi. Domnii şi boierii noştri au ţinut şi au luptat cu cea mai mare îndârjire, ca să păstreze neatinse aceste simboluri, cari reprezentau nu numai filiaţia istorică şi politică a ţărilor noastre, dar şi situaţia lor de organizaţii libere şi independente. Iar când aceste ţări s'au unit, în stema României s'au aşezat, ca cel mai înalt simbol al acestei uniri, stemele tuturor ţărilor româneşti, ruri s'au grupat în această mare organizaţie politică şi naţională.

Dar alăturea de reprezentarea de mai sus a stemei Moldovei, mai găsim alta, care înfăţişează capul de bour în profil şi care pare a fi tot atât de veche. Pe unele pisanii de mânăstiri şi biserici, pe turnuri de cetăţi, pe pietrele de mormânt ale unor voevozi, capul de bour în profil este aşezat pe marginea superioară a unui scut, care cuprinde stema familiară a Domnului. In cazul acesta capul de bour este reprezentat cu gât cu tot, iar dela baza acestuia se lasă în jos pe marginile scutului fâşii de stofă — lambrechinuri — în valuri bogate.

Cele mai vechi reprezentări de acest fel sunt din timpul domniei lui Ştefan cel Mare, cu toate acestea compoziţia lor are un caracter mult mai arhaic.

Fig. 2

Pe o piatră cu inscripţie dela poarta cea mare a Cetăţii Albe (1476) bourul în profil timbrează un scut înclinat (Fig. 3), iar pe o alta aflătoare pe turnul bisericii Sf. Dumitru din Suceava şi datând din domnia lui Lăpuşneanu, bourul în profil şi cu gâtul lung timbrează stema acestui Domn. (Fig. 4).

Desigur că această reprezentare a bourului în profil, fiind

(Continuare in pag. 14-a)

SERBAREA POMULUI DE CRĂCIUN DELA CERCUL MILITAR DATĂ IN ONOAREA MISIUNII GERMANE

M. S. Regele, d. general Antonescu şi suita, în sala de festivităţi

In sala Cercului Militr, a fost aseară serbarea Pomului de Crăciun, dată în onoarea misiunii germane din România. Vasta sală a Cercului Militar, împodobită ca de sărbătoare, a cunoscut o atmosferă de sinceră prietenie creiată de prezenţa camarazilor germani alături de ofiţerii români. Prilejul de creştinească bucurie la care au fost invitaţi ofiţerii germani, cuprinde totdeodată şi mărturisirea unei afecţiuni ce s'a stabilit între ofiţerii celor două ţări amice. In sunetul melodios al cântecelor de Crăciun, sufletele tuturor s'au întâlnit în aceiaşi duioasă căutare a duhului tradiţiilor patriarhale, şi s'au înţeles.

Majestatea Sa Regele a coborît în mijlocul ostaşilor săi, însoţit de Conducătorul Statului, pentru a fi părtaşi la această bucurie şi pentru a întări cu prezenţa Sa legăturile dintre Tron şi Armată.

D. General Antonescu, cu dragostea-i cunoscută pentru armată, a fost şi de data aceasta alături de camarazii cărora le păstrează toată încrederea şi în care îşi pune nădejdea. Alături de ofiţeri şi la bucurii ca şi la încercările viitoare, Conducătorul Statului ştie să menţie spiritul de camaraderie pe care se reazimă ţăria Statului Legionar.

SOSIREA M. SALE REGELUI

La ora şase şi un sfert Majestatea Sa Regele a sosit împreună cu d. General Antonescu, Conducătorul Statului Român, însoţiţi fiind de d-nii aghiotanţi regali, d. colonel Pastia şi Andronescu, şi suita. Orchestra militară intonează imnul regal român şi imnul german, în timp ce Suveranul păşeşte în marea sală de recepţie unde este primit cu ovaţii de către ofiţerii întregei misiuni germane la noi şi căpeteniile oştirii noastre. Majestatea Sa Regele ia loc în faţa pomului de Crăciun care este minunat împodobit cu daruri, şi ornat cu sute de becuri reprezentând culorile naţionale româneşti.

De o parte şi de alta M. Sale au luat loc d-nii General Antonescu şi Fabricius, ministrul Germaniei la Bucureşti.

In fotoliile rezervate membrilor guvernului, au luat loc în primul rând d-nii: Horia Sima, vicepreşedintele consiliului de miniştri, Comandantul Mişcării Legionare, având la dreapta sa pe d-nii generali Von Schleich şi Hansen şefii misiunii germane la noi, iar la stânga pe d. general Petrovicescu, ministru al afacerilor interne, colonel Rioşanu, subsecretar de stat la acelaş departament. Deasemeni tot aci se aflau şi d-nii: general Pantazi Constantin, subsecretar de stat la marină, comandor Jienescu subsecretar de stat pentru aviaţie, Constantin Papanace, subsecretar de stat al ministerului de finanţe, colonel Dragomir Nicolae ministrul coordonării. Ministerul propagandei a fost reprezentat prin d-nii Al. Constant subsecretar de stat pentru presă şi propagandă, Victor Medrea secretar general pentru presă şi Al. Borcea director de cabinet, apoi d-nii general Steflea Ilie, secretar general al ministerului apărării naţionale, general Dobre, secretar general, comandor Pop, secretar general pentru aviaţie, comandor Măcelaru pentru marină.

In partea stângă a sălii, vis-à-vis de M. S. Regele, au luat loc d-na General Ion Antonescu şi întregul corp ofiţeresc al misiunii germane.

Ostirea noastră a fost reprezentată prin d-nii General Iacobici Iosif. Mazarini Nicolae, Calotescu Corneliu, Dumitrescu Petre, inspector general de armată, generalii Ioaniţiu Alexandru, şeful Marelui Stet Major, Tătăranu Nicolae, subşef al Marelui Stat Major, Negulescu Ioan, Petrescu Togo, Alinescu Barbu, Vasiliu, Alexandrescu Gh. Aldea Constantin, Carlaont Dumitru şi Constantin Constantin, etc.

Serbarea începe cu colindul „Bună dimineaţa la Moş Ajun, cântat de corul şcoalei de ofiţeri de geniu condus de căpitanul Mihuţ Gheorghe. Urmează colindele Ia sculaţi voi boeri mari şi Am plecat să colindăm.

După cântecele româneşti corul german al şcolii Evanghelice Heinrich Schütz sub conducerea profesorului Iohanes Stadelman a executat câteva lieduri şi bucăţi ocazionale din folklorul

(Continuare in pag. 14-a)

Ajutor de Crăciun

de VINTILĂ F. PANTAZOPOL

Moş Ioniţă Soare, a fost până mai eri proprietar undeva departe, tocmai prin fundătura Răditei.

Avea o odae şi o sală, rămasă depe vremuri mai bune, agonisală după o viaţă de muncă, pe care şi le gospodărea singur, cum dădea Dumnezeu.

Impărţea odaia şi sărăcia cu un nepot, băiat aşezat şi muncitor, lucrător destoinic la fabrica de cerneluri.

Din când în când, moş Soare lega câte un butoi la o vecină, meremetea o învelitoare. tăia câte o grindă, că a fost dulgher de seamă în viaţa lui, meseriaş destoinic cu „drepturi" şi „cărţulie" la corporaţie.

A venit cutremurul, şi i-a dărâmat până la temelie cocioaba, de a trebuit din scânduri şi din ce a mai rămas să-şi facă o magazie, să nu doarmă omul pe vreme de iarnă, neacoperit în ploaie şi vifor.

Un vecin l-a îndemnat în cele din urmă, „că de, a fost şi dumnealui meseriaşi", să ceară măcar acu de Crăciun un ajutor la minister.

I-au ticluit „petiţia" şi a pornit moş Soare să găsească ministerul muncii, acolo unde îl ştia, el acum vre-o zece ani, când avusese o treabă cu „pârdalnicele alea de asigurări".

Pe strada Lahovari, a găsit un spital, dar l-au îndreptat oamenii „pă bulivard" unde s'a mutat de mult ministerul.

A cotrobăit toată ziua, şi într'un târziu seara a găsit ce căuta.

Mai bine zis, a găsit clădirea în care fusese cândva ministerul, pentru că şi de aici se mutase.

— E'n calea Griviţei, ministerul ăsta — i-a spus cineva, care s'a milostivit să-i scrie şi adresa.

A doua zi, a pornit de dimineaţă şi a găsit în sfârşit pe calea Griviţei — „ixact" — ministerul muncii.

A aşteptat pân'la unsprezece, că dela 11 e permis accesul publicului, cum i-a spus portarul galonat şi cu ifos, a suit un „etaj" şi a stat de vorbă, cu un domn:

— Ce vrei, moşule?

— Un ajutor, acu de Sfintele Sărbători...

— Ajutor? Nu se dă moşule aici. Să te duci d-ta în strada Povernei, c'acolo-i secretariatul general...

— Strada Povernii?

— Da, uite că-ţi scriu eu adresa. Da să te duci mâine c'acu nu mai găseşti pe nimeni, c'ai venit prea târziu.

A nemerit a treia zi şi în strada Povernii — că moşul e dârz, are picioare zdravene şi nu se dă bătut cu una cu două.

N'a aşteptat prea mult, s'a luat după gloată, — la ajutoare era săracime multă — şi iar l-au descusut funcţionarii:

— Ce-i moşule?

— Un ajutor, că mi-a dărâmat casa cutremurul...

— Cutremurul? Ai greşit adresa moşule...

Pentru sinistraţi în altă parte... la Casa construcţiilor... du-te fuga, că-i aproape.

A luat adresa, l-a îndreptat cineva pe la Grădina Icoanei, şi a nemerit într'un târziu.

— D-voastră?

— Mi-a dărâmat casa cutremurul...

— Aveţi petiţie? Lăsaţi-o aici şi veniţi pă Miercuri, că numai Mercurea e comitet.

— Păi să vedeţi, până Miercuri e Crăciunu...

— Ce să-ţi facem?... Dece aţi venit târziu. Şi să vedem şi Miercuri...

Acte de proprietate aţi? Undede-i casa D-tale?

— Pă Răditei.., N'ar mai fi fost să fie — prinde să blesteme moş Ioan, — că mi-a dărâmat-o pân'la pământ...

— Cum, ţi-a dărâmat-o de tot?

— Ca rasă domnule.

— Păi atunci n'ai dreptul moşule, că noi dăm banii cu împrumut şi numai pentru reparaţii. Dacă ţi-o dărâma pe jumătate, da, un etaj, două, mai merge, dar toată. Ce garanţie ipotecară mai prezintă imobilul d-tale.

Eşti asigurat?

— Sunt, că am şi cărţulie.

— Du-te d-ta la Casa Centrală, ccolo sunt drepturile d-stră.

La Casa Centrală, l-am întâlt pe moş Ioan, în preajma Crăciunului.

Cu petiţia mototolită în mână, aştepta în faţa unei uşi, care nu se mai deschidea...

Asigurările nu mai dau ajutoare, pentru că banii lor au scopuri bine definite.

Un funcţionar milos a strâns totuşi câteva sute de lei, pentru Crăciunul meseriaşului Ioniţă Soare.

L-am îndreptat să ceară sprijin şi ajutorului legionar.

Mi-a răspuns şoptit, cu jumătate glas:

— Ştiu, strâng ca nişte albine şi dau băeţii ajutoare şi pe la noi, dar vezi matale, eu meseriaş şi bătrân, să cer pomană în mahala.., mă râd vecinii. La ministere altceva, avem şi noi drepturile noastre...

— Şi a plecat mulţumit, legându-şi gologanii în batistă.

Poate avea şi el dreptate.

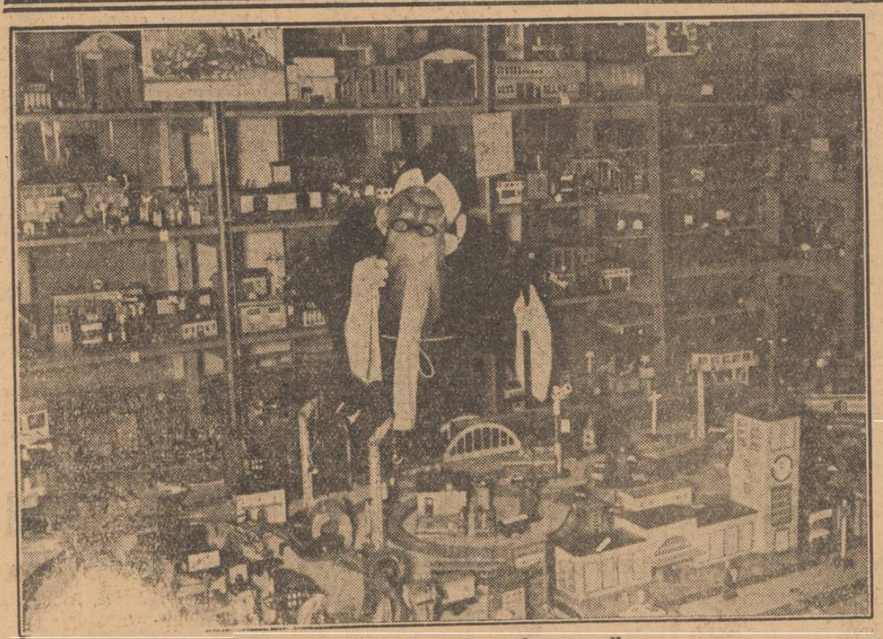

...ian alegând daruri pentru co pii

REORGANIZAREA CONSILIULUI DE STAT IN FRANŢA

Vichy, 22 (Rador). — **In Monitorul Oficial a apărut legea pentru reorganizarea Consiliului de Stat.**

Pe viitor, acest Consiliu se va compune din: un vicepreşedinte, 5 preşedinţi de secţii, 36 consilieri ordinari, 40 consilieri extraordinari şi alţi 83 funcţionari.

Atribuţiile Consiliului sunt:

— să ia parte la elaborarea legilor, în condiţiile stabilite de constituţie;

— să pregătească şi să redacteze textele ce-i vor fi prezentate şi să-şi dea avizul asupra proectelor elaborate de guvern;

— să-şi dea avizul asupra oricăror alte chestiuni pentru care competenţa sa este stabilită prin lege.

Consultarea Consiliului de Stat este obligatorie la elaborarea regulamentelor de adminstraţie publică şi a decretelor relative la aceste regulamente.

Spre Vârful cu Dor